

Foaia Diecezană

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

Prețul abonamentului:	APARE DUMINECA	Prețul inserțiunilor:
Pe un an . . . . . 240 Lei	Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserțiuni se trimit administrațiunii „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.	Pentru publicațiuni oficioase, concurse edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei,
Pe jumătate de an . . . . . 120 Lei		până la 200 de cuvinte 180 Lei, de
Pe un pătrar de an . . . . . 60 Lei		aci în sus 200 Lei
Un număr . . . . . 5 Lei		
Pentru străinătate pe un an . . . 300 Lei		

Moștenirea.

Nousprezece veacuri își scutură ninsele lor plete în fața maturului moștenitor al vremii: veacul XX-lea lăsându-i moștenire primăveri trecute și ierni încălzite de transformări naturale în coaja bătrânului pământ și revoluții sociale și spirituale în inima nici cât a unui bob de muștar a furnicarului omenesc.

Treizeci și nouă de copii ai acestui nou veac: anii, l-au supărat cu nenumerate, crude și neînchipuite metode de copii sămânței în creșcuți. Li cerură să supune vremea la *ploi și secetă, la vânt și zăpadă*, cari căzură udând sau uscând și svântând inima sbuciumată a lumii și uscata coajă a negrului pământ.

Nepoți ai veacului trecut, răsfățați până la dezmați, anii veacului acestuia au pus în aplicare tot ce era mai ateu și mai josnic în gândul trecutului. Unde și unde, când și când, nebăgat în seamă, neînțeles de mintea lor îngustă, sufla dulce și lin zefirul eternului adevăr în strălucirea de aur a crucii.

Dar aceasta supăra fața sbărcită și hidoasă a *fiorei*; la un sem de al ei câțiva mercenari, zilele celui mai crunt an, îi puseră la picioare tot ce a fost sfânt într-un colț de continent. Urmă dezastrul altui colț scăpat ca prin minune, apoi alte regiuni din pânza dantelată cu fire subțiri de insule și peninsule cultivate și civilizate ale Europei.

Vai-ul profetic se auzi ca o trâmbiță sub bolta azurie a neajunsului ceriu.

Dece cruce, dece biserică, dece ceriu azuriu? . . . și în urma acestor lovituri de săbii, râuri de sânge pecetluiră credința și viața nemuritoare a celorce plecau, ca fluturii, în aripi de ideal, spre și mai azuriul ceriu al nădejdiilor creștine.

Un bătrân citea, încuviințând cu clipirea

genelor înlăcrimate, adevărul celor scrise în Apocalipsă și un copil nebunetic ca toți copiii îl lua în răs . . . dar colo în vecinătatea țării lui, crucea era călcată în picioare, copii ca și el trăiau lipsiți de hrana trupului și a sufletului și'n secta milei și dragostei isgonită, creșteau spinii de cactuși ai umflatelor încercări babilonice.

În câmpul înflorat de corole trandafirii și clopoței albastrii al țărilor creștine, s'a pornit o furtună și curenți necreștine îmbrăcate în diferite forme culcară la pământ, cu barbară procedură înfrântă de legea dinute popoare și nesocotită roadele crucii.

Atunci un păgân cap de națiune ce se împarte în caste, privi dezastrul și cu înfrigurată convingere plânse citind în inima lui adevărul legii dragostei pe care creștinii l-au pietrificat în litere. Un simț credinței un păgân, departe de tunurilor creștine ce au răsunat liniște Testamentul Nou, îl făcu să se înclina în fața lui Iisus Hristos.

* * *

Aceasta e averea reală a 2000 de ani, și ce putem să-i dorim și să ne dorim, ască Dumnezeu de a se înmulți asemenea niște e și iarăși ferească Dumnezeu de a ne îtolosi de asemenea avere.

Privim cu înfrigurare vădită, orice eveniment internațional; ascultăm, comentăm, ne agităm ne consumăm . . . ; fapte, om ce n'are ce să facă și uităm, întrelăsăm și ne depărtăm de cea mai sigură și mai bogată moștenire lăsată în Testamentul scump plătit al Domnului nostru Iisus Hristos. Această moștenire care ne scoate din robie și războiu; moștenirea virtuților creștine, foarte necesare în orice moment al vieții omenesti și nemăsurat de prețioase în aceste vremuri de nesiguranță și periclitare a vieții creștinilor adevărați.

Numai dându-ne seama și fiind conștienți de neprețuitul tezaur al virtuților creștine nu ne vom teme nici nu vom clăti de vântuelile lui Veliar.

Având conștiința credinții și a nădejzii în Dumnezeu și a dragostei lui Dumnezeu față de noi și a noastră față de El și față de aproapele nostru, în *mintea* noastră se stabilește *convingerea* și în *inima* noastră *siguranța* că slava lui Dumnezeu izvorește pace, așa pace nu precum o dă lumea. Pacea buneivoini, pacea dreptății, a dragostei care nu este tributară diplomației și rușinoaselor lingușeli; pacea demnității creștine născută în peștera umilă a inimii celor săraci cu duhul (smeriții) a celor ce plâng, flămânez și însetoșează pentru dreptate, a celor blânzi a celor curați cu inima, a celor isgoniți și batjocuriți și a tuturor aceluia cari pentru toate acestea nu așteaptă plata și recunoștința veacului acestuia, nici se complac în străzile strâmte și îmbâcsite ale stihilor lumii acesteia „al căreia chip trece” ci cred puternic în plata lor din ceruri, acolo unde ei îngrădesc cu sârg spicele vieții celei de-apurarea căci ei cred puternic că „va fi un ceriu nou și nu pământ nou”.

Testamentul nou pentru ei este realitate unică și pentru aceasta: „*nu se va teme cănu se va cutremura pământul și se va turbura lumea*”. Cuvântul Domnului pentru ei este viață și scutire de orice scuturare vremelnică a stihilor lumii căci: „*Domnul este lumina mea și Mântuitorul meu este scutitorul vieții mele, de cine mă voi teme?*” De s'ar scula asupra noastră eu nădăjduesc.... că în casa Domnului meu în viața mea să văd frumusețea D. Bisericez Biserica cea sfântă a L. m'a ascuns în castul său, în z. or mele:

eu, iată normă de viață și mai cu seamă de purtare în aceste zile neliniștite ale acestui an. Numai călăuziți de această încredere în Dumnezeu și pronia Lui vom putea suporta nenorocirile ce se abat asupra noastră. Nu resemnare fatalistă ci încredere puternică în Dumnezeu pronietorul care știe de ce avem noi nevoie, și atunci tot ce se abate peste noi din mâna lui Dumnezeu vom primi ca dela un Părinte iubitor nu șarpe ci pește, nu piatră ci pâine: „Cine mă va duce la cetatea întărită, au nu Tu Dumnezeule cel ce ne-ai lepădat pe noi? și au nu vei ieși Dumnezeule întru puterile noastre: întru Dumnezeu vom face putere și el va urgisi pe cei ce ne năcăjesc pe noi”.

Pentru aceasta iată porunca vremii: Bise-

ricile ca munții de înalte, dar goale ca pustia să se umple de credincioși, dela prunc la bătrân și să strige către Domnul în umilița glasului smerit al inimii și al purtării; să ceară și să voiască pecetluirea harului care înfiază și dă drept de moștenire a tuturor realităților cerești cuprinse în Testamentul Domnului Iisus Hristos.

Să vină ca cerbul la isvoarele apelor, așa să vină însetații de dreptate la râurile Harului ce curg în Biserica lui Hristos din Evanghelie ca din stâncă și din sf. Taine ca din nescocate isvoare.

De sus, din înălțimea ideal de neajunsă de mocirloasele noastre minți și preocupări, — de acolo ochii dragostei dumnezești privesc în stadionul luptei ce o dăm zi de zi și lacrimile milei se schimbă în râuri de haruri și se prind în potirul dragostei pe sf. Altar din care trebuie ca să bem cu toții ca să devenim vrednici ai împărăției cerurilor.

Ce fericire este mai mare decât aceasta și care nenorocire sau care războiu poate întuneca, ascunde sau micșora acest tezaur al cărui moștean Domnul mă cheamă să fiu!

Este moștenirea nu a unui an fugar, nu a unui veac trecător, ci a vieții vecinice și fericite: această moștenire o râvnesc eu la începutul acestui an al desmoștenirilor.

Ierodiacon Justinian.

Discursul M. S. Regelui rostit la învestirea mitropoliților, Moldovei și Olteniei

La învestirea II. PP. SS. Mitropoliți Irineu al Moldovei și Nifon al Olteniei Majestatea Sa Regele nostru Carol II a rostit un discurs care însemnează piatră de hotar în viața Bisericii noastre ortodoxe naționale.

Investitura mitropoliților s'a făcut în 12 Decembrie 1939.

Am aflat de bine să publicăm înadins la început de an acest epocal discurs al Majestății Sale Carol II, iubitul nostru Suveran.

**Înalt Prea Sfințiile Voastre.
Prea Cucernici Părinți,**

O turmă fără păstor este menită peirei, iată de ce biserica noastră și cu Mine ne bucurăm când astăzi încredințându-vă, după strămoșeasca datină, cârjele Arhiepiscopilor Voastre, sufletele noastre se umplu de bucurie.

Mitropolia strămoșească a Moldovei și aceea nou înființată a Olteniei și-au găsit, după formele orându-ite, păstorii lor.

Sunteți chemați a conduce biserica strămoșească în două părți opuse ale Țării, dar care se aseamănă prin tot trecutul lor. În ele Voevozii credincioși ai trecutului au statornicit frumoase așezăminte de credință și de cultură, în ambele eparhii au fost vlădici, care au strălucit asupra bisericii și neamului prin iubirea lor de neam și prin puterea minții lor.

Atât în Moldova cât și în Oltenia poporul a știut să fie vrednic de străbuni și au lăsat urmașilor pilde înălțătoare de vitejie, de credință și de înaltă cârturărie.

Soarta a voit ca în aceeași zi să fiți investiți cu înaltele Prea Sfințiilor Voastre misiuni — de apărători și răspânditori ai credinței. Semn vădit că Domnul Dumnezeu nostru vrea încăodată să arate că unitatea noastră națională este plăcută Lui și că din înălțimea înțelepciunii Sale o binecuvântează și o întărește ca să fie neînfrântă.

Către El în orice clipă să ni se îndrepte gândurile și mulțumirile noastre, rugându-ne să ne întărească și mai puternic brațul ca să apărăm neștirbit moștenirea strămoșilor noștri.

Inalt Prea Sfințiile Voastre,

Cuvintele ce Mi le-ați rostit cât și urările ce Mi le faceți, M'au mișcat adânc și vă mulțumesc din toată inima.

Inalt Prea Sfinte Irineu, Mitropolit al Moldovei și Sucevei,

Prin întărirea ce ți-o dau astăzi, înmânându-ți Toiagul Arhiepiscopal al Moldovei, primești o frumoasă moștenire.

Te urci pe scaunul cinstit de atâția vlădici de seamă: Iosif Mușat, primul mitropolit al Moldovei; Dosofteiu, primul poet al românilor, a cărui psaltire a rămas nepieritoare în istoria culturii noastre; Veniamin Costache, marele cârturar, și a multor alți vestiți ierarhi.

Te urci pe scaunul mitropoliei din Iași, oraș care în istoria neamului nostru e însemnat de atâtea fapte care stau la temelia unității noastre românești.

Te urci pe scaunul unei eparhii în care învățătura bisericească a fost totdeauna la loc de mare cinste.

Acestea sunt răboaie pe calea istoriei care să-ți arate mai luminos decât vorba calea ce ai de urmat.

Chemat prin încrederea celor în drept să chivernisești, după porunca lui Hristos aceste frumoase plaiuri și văi, sunt sigur că întemeiat pe frumoasa

pregătire ce o ai, vei ști să întrebuițezi simbolicul Toiag de care vorbești spre mai marele folos al Bisericii și al neamului.

Moldova și Iașul, care prin înalta lor pricepere a nevoilor obștei și neamului, au pricinuit, prin patriotismul lor, toate unirile românești, sunt chemate, sub înțeleapta chivernisire a Inalt Prea Sfinției Tale să lumineze și mai departe pe terenul dezvoltării intelectuale și al bisericii noastre.

Ce frumos intrunește în sine această eparhie două din menirile de căpetenie ale bisericii naționale: unitatea sufletească a neamului prin faptele săvârșite la Iași și răspândirea focului sacru al credinței isvorite din vechile așezăminte voevodale dela Neamț!

La aceasta se adaugă după o înaltă orânduire Dumnezeuască și numele ce-l porți, Irineu, adică Pace — încă una din menirile creștinătății.

Iată cum se găesc astfel fericit întrunite aceste trei meniri ale ortodoxiei naționale.

Patriotismul până la jertfa de sine, luminarea sufletelor prin învățătura fiului Omului și împăciuirea printre oameni.

Nicio mână omenească n'ar fi putut alcătui o astfel de împreunare, ea numai dela Dumnezeu poate fi.

Până eri dascăl ai fost timp de 35 ani, astăzi, încredințându-ți-se acest Toiag, pornești ca bunul păstor să-ți păzești și să-ți îndrumezi turma binecredincioasă.

Puterea bisericii se judecă după puterea de iradiațiune și de convingere sufletească a slujitorilor săi.

Cum Moise în deșert a spintecat stânca cu toiagul său și a izbăvit setea poporului său, așa Inalt Prea Sfinția Ta, cu cârja-ți vlădicească, vei spinteca norii întunecați și vei trebui să răspândești în sufletele însetate lumina binefăcătoare a credinței adevărate a unei biserici vii, a unei biserici ce pe zi ce trece trebuie să se apropie de sufletele fiilor ei.

Pregătirea atât de temeinică ce ai primit-o, învățătura ce ai sorbit-o dela atâți vestiți dascăli, îți ușurează calea către această menire așa de înaltă și de frumoasă.

Fă ca această eparhie cu atâtea așezăminte strămoșești să fie adevăratul focar al ortodoxiei de astăzi.

Ajută cu puterile tale și cu harul pe care Domnul Dumnezeu nostru trebuie să-l verse asupra alesului său — să ajuți ca biserica națională Română să fie cea mai luminoasă, cea mai puternică, nu numai cea mai mare dintre bisericile ortodoxe.

Înaintașii Inalt Prea Sfinției Tale, cu adâncă lor pricepere, și-au pus la îndemână uneltele bine alcătuite, fii de azi înainte meșterul cel bun care să însutească Talantul încredințat lui de stăpânul său.

Inalt Prea Sfinția Ta,

Astăzi, tocmai prin acele fapte înălțătoare, petrecute în Cetatea Iașilor, nu mai ai de păstorit o

eparhie de hotar, dar pe teritorul ei se găsește într'un colț al munților unul din simbolurile apărării graniței și al puterii de rezistență a neamului nostru contra tuturor cotropirilor dușmane — Oituzul.

Oituz — simbol al rezistenței noastre, dar și pildă vie a ce tărie dă credința, — Credința, făuritoarea tuturor îndurărilor și a tuturor rezistențelor.

Un popor care în ascendența sa își pierde credința a și intrat pe calea pierii; iată de ce în opera de consolidare națională, întărirea aceste puteri de a rămâne stâncă, în fața tuturor valurilor vremii, este una din marile sarcini ale Bisericii.

Făgăduiești în cuvântarea care Mi-ai rostit-o că, Toiagul ce l-ai primit, pricepi să-l folosești pentru mântuirea tuturor celor rătăciți; să te ajute Dumnezeu ca să-ți îndeplinești până la capăt această nobilă menire să readuci la căminul încălzitor de suflete al Bisericii, până și ultima oale rătăcită și ultimul fiu risipitor.

Inalt Prea Sfinția Ta Nifon, Mitropolit al Olteniei, Râmnicului și Severinului.

Fiu al țării Oltenesti, prin harul lui Dumnezeu a tot Puternicul, ai fost hărăzit să fii primul păstor al noii Mitropolii.

De sigur că în clipa în care Marele Colegiu Bisericesc te-a desemnat Nouă ca ocârmuitor al acestei eparhii, sufletu-ți s'a umplut de bucurie, ca pe aceste meleaguri, unde te-ai născut, să poți urma frumoasa operă de întărire a Bisericii strămoșești ce ai început-o așa de rodnic în Episcopia Hușilor.

De când te-ai pus la muncă în acea parte a Moldovei de mijloc am urmărit cu nesfârșit interes faptele Inalt Prea Sfinției Tale.

Am văzut cu deosebită bucurie că te-ai silit să întărești eparhia prin prea frumoase înfăptuiri, atât morale cât și materiale.

Te-ai străduit prin toate puterile ce ți le-a dăruit Domnul să faci din Biserica ce o păstoreai un organ viu, o instituție de înaltă morală creștinească de întărire Românească și de solidaritate națională.

Cu acest frumos renume te așezi astăzi în Scaunul Mitropolitan al Olteniei și tocmai din această cauză a fost pentru mine o bucurie să-ți încredințez astăzi această Cârje Arhiepiscopală.

Ca păstor al noii create Mitropolii ești, după cum prea bine ai spus-o, urmaș al unor mari ierarhi: Antim Ivireanul, Damaschin, Chesarie și alții; lumina înfăptuirilor și culturii lor luminează astăzi încă Biserica Olteniei.

Și Inalt Prea Sfinția Ta ești un cărturar; sunt deci convins că noua înălțare ce se aduce Craiovei făcând-o reședință Mitropolitană, va ridica acest colț de Țară și pe acest tărâm al culturii Românești, tărâm

atât de necesar pentru întărirea României printre neamurile civilizate.

În eparhia aceasta a fost, la Govora, prima tiparniță a Țării noastre, deci are o veche tradiție întru răspândirea cuvântului tipărit.

Inalt Prea Sfinția Ta,

Prin cuvintele ce Mi le-ai rostit astăzi, sunt fericit a vedea pe ce cale ești hotărât să pășești în noua-ți demnitate.

Știi prea bine că vorbele de „Slujitor al Altarului și al Bisericii“ nu este o formulă goală, ci este o realitate, știi apoi că pilda de sus vine și că dacă vrei ca preoțimea eparhiei să fie la înălțimea chemării sale, Episcopul e acela care trebuie nu numai prin vorbe, ci prin fapte să arate calea sănătoasă de urmat.

Și această cale ce la Huși ai pășit-o așa de vrednic, este o cheazăie care face ca Biserica noastră să devie una din instituțiile cele mai vii ale Țării.

Eu cer Biserica vie, nu numai ca o formulă morală abstractă, ci ca o parte însemnată a vieții de toate zilele ale poporului român. Oare în tot trecutul nostru nu se împletea așa de puternic noțiunea de Patrie și noțiunea de biserică încât noțiunea de creștin se confunda cu aceea de Român?

Interesele României au fost totdeauna interesele Bisericii sale, apărarea Țării era și apărarea credinței, înălțarea religiei era și înălțarea Patriei.

Iată ce a trăit veacuri de-a rândul, în sufletul tuturor locuitorilor acestui colț al Lumii.

Toate interesele României și ale neamului Românesc sunt și interesele Bisericii. Biserica apărând România și Românișmul se apără pe ea însăși.

Deci, pe lângă ostașii cu armele, care ne apără cu trupul lor granița și la care ne gândim totdeauna cu nesfârșită dragoste și recunoștință, trebuie în orice clipă să fim apărați de ostașii sufletului.

Sunt convins că Inalt Prea Sfinția Ta vei păși pe acest luminos drum și că vei pune toată râvna și toată înțelepciunea minței și a inimii pentru ducerea la bun sfârșit a înaltei și frumoasei misiuni în care te-am întărit.

Inalt Prea Sfințiile Voastre,

Pășiți acum cu încredere, că toți, și Eu în primul rând, vom urmări cu dragoste și nespus interes drumul pe care pășiți și să ne rugăm Celui-a-Tot-Puternic, să vă călăuzească și să vă întărească spre mai marele bine al Bisericii strămoșești și al neamului Românesc.

Sănătate!

Anul nou.

„Oare în trecutul nostru nu se împlelea așa de puternic noțiunea de Patrie și noțiunea de Biserică încât noțiunea de creștin se confunda cu aceea de Român?”

Augustele cuvinte ale Majestății Sale Regelui nostru Carol II, rostite la investirea nouilor mitropoliți le-am văzut în formă aproape identică la eruditul bizantinolog Charles Diehl. „Toată lumea știe care este, până în timpurile noastre, importanța legăturii religioase în lumea orientală și cum se confundă ideea de religie cu ideea de naționalitate”.

Nu trebuie să recurgem la alte mărturii, splendid espuse în recenta lucrare, tradusă și în românește „Bizanț, mărire și decădere”, pentru a ilustra ce nesecat izvor de bogăție morală și de progres a fost pentru națiunile din răsărit, ortodoxismul străbun.

*

Aceste adevăruri „pietre unghiulare” se desluseau înaintea ochilor mei sufletești atât de cuceritor în ziua întâi a Anului nou cu ocazia recepției dela reședința noastră episcopescă din Caransebeș.

Că o plăcută continuare a petrecerii Anului Nou în Casa Domnului, vizita intelectualilor, neobicinuit de numeroși la Inaintestătorul eparhiei noastre, a luat proporții de unică și întremătoare sărbătoare.

Insași prezența d-lui general Corneliu Dragalina, fiul eroului dela Jiu, Ioan Dragalina, desvâluie importanța acordată unei vizite la început de an, P. S. Sale Episcopului Vasile al Caransebeșului.

Nu este numai „expresia dragostei respectuoase și a devotamentului cu care Clerul și Poporul din Oraș împrejmuește pe Arhipăstor de ziua Anului nou — zi întreit sărbătorească pentru Dânsul —, ci este afirmarea puternicei solidarități dintre Arhiepiscop și Popor, la umbra căreia trebuie să renască glorioasa tradiție culturală și românească a Caransebeșului.

„Și până acum Reședința Episcopescă din Caransebeș a ocrotit alese și nobile năzuințe românești — spunea mai departe pâr. iconomstavrofor R. G. Ancușa. — Cu lacrimi în ochi, o bună parte din eparhie, hrănită din bogata sevă a tradiționalismului și conservatorismului ortodox de aici se desparte în acest an de noi. Ne rămâne însă mângăerea și conștiința că am fost cei mai aleși și convinși militanți pentru realizarea unui vechi vis al Bănățenilor...”

„Nu-mi veți lua în nume de rău dacă mă

sint deosebit de mișcat astăzi în fața D-Voastre atât de numeroși și a cuvintelor cu adevărat impresionante ce mi s'au adresat — a răspuns Prea Sfinția Sa. Manifestația de azi eu doresc să o afirmați de-acum înainte în vorbele și faptele D-Voastre zilnice, fiecare la locul ce ocupă în societatea românească *cu gândul numai la Biserică* și la rolul ei atât de covârșitor în viața Neamului românesc. Așa, binecuvântarea lui Dumnezeu va fi totdeauna cu noi, ocrotindu-ne în mijlocul ispitelor și al greutăților prin care trecem”...

*

Stăruitoarele sfaturi și îndemnuri, controlul neîncetat și pe teren au dat în eparhia noastră una din cele mai bogate recolte de ordin bisericesc.

Cine tiage la îndoială acum valoarea națională românească a frumosa realizări de aici, al căror fericit îndrumător a fost și este P. S. Părinte Episcop Vasile?

Cu adevărat, precum mărturisește ziarul Curentul într'un articol publicat deunăzi sub titlul „Episcopul Lazarescu la granița de Vest”, P. S. Sa „luptă din toate puterile pentru ridicarea Românilor bănățeni, sub toate raporturile și pentru fericirea lor nu cruță un moment, socotind că nici o jertfă nu e prea mare pentru mângăerea lor”.

Arhipăstoria P. S. Sale este pentru noi „mlădița cu care ne altoim în semnul unei renașteri sufletești” pentru care împreună cu soborul celor nouă preoți s'a rugat în sfânta biserică în ziua Anului nou.

Doamne, păzește-L întru mulți ani!

Insufletita adunare

a Sfatului Negustoresc din Caransebeș.

În 27 Decembrie 1939 a avut loc în orașul nostru o adunare a Sfatului Negustoresc.

Președintele Sfatului, dl Augustin Muntean, cu însufletirea ce-l caracterizează, a expus motivul convocării: subscrierea de Bonuri pentru înzestrarea Armatei.

În cuvântarea d-sale captivantă a arătat rolul național și patriotic al negustorilor și meseriașilor astăzi prin contribuția lor la întărirea securității naționale, precum și avantajul ce-l oferă pentru cetățeni subscrierea de Bonuri.

Iată cuvântarea d-lui Aug. Muntean, rostită în sala mare a Primăriei:

Domnilor,

Înainte de toate țin să Vă mulțumesc pentru felul cum ați răspuns la invitarea ce Vi s'a făcut, putând

astfel să declar adunarea D-Voastre de o înălțătoare manifestație profesională.

Scopul întrunirii D-Voastre de astăzi este ca să Vă fac de cunoscut, că Guvernul Frontului Renașterii Naționale a adresat un Apel către toate clasele sociale din țara noastră, îndemnându-le să sprijinească acțiunea sa întreprinsă pentru subscrierea de Bonuri de Împrumut de Stat, pentru procurarea mijloacelor necesare la înzestrarea armatei.

Acest Apel al Inaltului Guvern a fost adresat și Sfatului Negustoresc din acest oraș, punându-se în vedere Secției noastre, ca să luăm toate măsurile cuvenite, ca toți comercianții, industriașii și meseriașii din orașul Caransebeș și circumscripția aparținătoare, să subscrie la Bonurile de Inzestrare a Armatei prin mijlocirea Sfatului Negustoresc, care este singur în măsură de a aprecia mai bine și mai just posibilitatea de contribuire a fiecărui membru din breslele D-Voastre, iar pe de altă parte Inaltul Guvern a voit prin această procedură ca să cunoască manifestația din întreaga țară, a tuturor breslelor profesionale, în această operă națională și patriotică.

Dar Apelul Inaltului Guvern mai este și un călduros indemn, ca fiecare dintre D-Voastre să Vă faceți datoria cu demnitate prin o contribuire cât mai mare, mobilizând în acest scop întreagă conștiința D-Voastre națională și patriotică și deschizând larg porțile inimilor D-Voastre pentru iubirea de patrie.

Am deplina convingere că breslele profesionale din acest oraș vor ști să răspundă la Apelul Inaltului Guvern, așa dupăcum au știut să răspundă în toate împrejurările ca la o chemare sub drapel, pentru a nu rămâne în urma celorlalte bresle din țară și nici în urma celorlalte clase sociale din acest oraș.

Nesiguranța ajutorului ce ar trebui în caz de nevoie să cerem altor țări, constituie în împrejurările de azi grija cea mai de căpetenie pentru factorii responsabili ai țării noastre și această îngrijorare, de sine înțeles, ne obligă să fim pregătiți în orice moment și să ne bazăm înainte de toate pe puterile noastre proprii, adică pe o armată atât de bine provăzută cu toate armele și aparatele cele mai moderne de apărare pe uscat, pe apă și în aer, încât să putem asigura respectarea hotarelor noastre, prin cece am asigura și liniștea din lăuntru țării noastre. Pentru această siguranță se cer bani și dacă Inaltul Guvern ne cere în acest scop să împrumutăm Statul Român, noi nu vom înțelege ca să ne târguim asupra contribuției ce trebuie să o dăm și nici nu vom avea motiv să credem că vom da prea mult, fiindcă tot cece dăm ne dăm numai nouă înșine, deoarece este în interesul nostru al tuturor ca să dovedim străinătății că suntem capabili de a jertfi orice pentru apărarea independenței noastre.

Istoria ne arată, că în vremuri grele, când trebuia să se decidă asupra sorții poporului nostru, negustorimea a fost totdeauna la înălțime. Urmați deci acest nobil exemplu și de astă dată, pentru ca și țara noastră să se poată mândri, că este în stare să reziste oricărui dușman ce ar cuteza să se atingă de hotarele noastre.

Ce înseamnă o armată provăzută cu tot armamentul timpurilor noastre, vedem din rezistența uimitoare a micului popor finlandez de 3 milioane și jumătate, față de colosul popor de 180 milioane al Rusiei.

Dealtfel oricât de eroic ne-am lupta, fiind croismul o virtute a poporului român, dacă armata noastră nu va fi motorizată și nu va fi sprijinită pe o forță de

tancuri și pe o aviație puternică, cu greu vom putea rezista, dupăcum ați văzut și din cazul cu Polonia.

Această situație ne arată în deajuns, că nu mai putem sta cu mâinile în sân și că va trebui să ne desbrăcăm de o mare parte din preocupările noastre de interese particulare, în fața marelui interes al țării.

În ce privește partea tehnică a subscripției de Bonuri de Inzestrare a Armatei Vă pot spune, că felul cum a înțeles Inaltul Guvern să plaseze aceste Bonuri, este cel mai fericit pentru țara noastră, care a trecut prin atâtea crize financiare, economice și politice. Dar este și cel mai nimerit sistem de operație pentru subscriitori, fiindcă se putea recurge și la alte sisteme mai practice și cu mai puțină bătaie de cap pentru Inaltul Guvern. Adecă se putea recurge la inflație, cece înseamnă să se tipărească atâția bani câți vor trebui. Ne aducem aminte ce pagubă a adus țării noastre inflația de după războiu, ale cărei urmări le simțim și azi. Iar o inflație de războiu ar însemna, că ce cumperi azi cu 100 Lei să cumperi peste câteva săptămâni cu 1000 Lei și peste câteva luni cu 10.000 Lei, și așa mai departe.

Un alt sistem putea să fie înființarea unui impozit special pentru înarmare și în măsură și mai mare decât impunerea de pe un an, dupăcum s'a făcut aceasta și în alte țări. Apoi se putea recurge la stampilarea banilor, luându-se până la jumătate din valorile stampilate. Și se mai putea recurge la facerea acestui împrumut în străinătate, cece însă era legat de comisioane și spese mari de intervenție. Dar Inaltul Guvern n'a recurs la nici una din aceste patru posibilități, ci a lăsat pe cetățenii țării să se manifeste din indemnul lor propriu pentru a ne putea prezenta cu demnitate atât în lăuntru țării cât și în afară.

În ce privește plasamentul în aceste Bonuri, Vă pot spune, că este cel mai rentabil dintre toate împrumuturile câte a făcut Statul Român până în prezent. Aceste bonuri oferă următoarele favoruri:

Se dă o bonificare de 30 Lei după fiecare 1000 Lei plătită până la 1 Martie 1940, reprezentând cuponul pe 6 luni înainte, socotit de la 1 Decembrie 1939 până la 1 Iunie 1940.

Se acordă o dobândă de 4 $\frac{1}{2}$ %, adică cea mai urcată fructificare de capital ce se oferă în prezent.

Bonurile vor fi primite la valoarea nominală drept cauțiuni și în vadiu de licitație.

Sunt scutite de orice impozite și taxe prezente și viitoare.

Vor fi primite în plata impozitului la valoarea nominală în proporție de 20—30%.

În caz de nevoie de numerar, posesorul lor are puțința să ceară după 6 luni restituirea de 20% din valoarea nominală la bonurile pe trei ani și de 30% din valoarea nominală la cele pe 5 ani.

Se pot pune în gaj la Banca Națională și la alte bănci și de aceea ele constituiesc o rezervă pentru cazuri de nevoie, iar publicul ar trebui să se obicinuiască cu acest fel de procurare de credit scutit de cheltuieli și de pierdere de timp.

Plata bonurilor subscribe se poate face și în rate până la 1 Martie 1940.

Deci erau suficiente numai aceste condițiuni favorabile pentru succesul așteptat al acestui împrumut al Statului, iar dacă mai avem pe deasupra acestora și mărețul scop de înzestrare a Armatei, este fără îndoială, că cu toții vom ști aprecia toate acestea, făcându-ne datoria cu demnitate,

Cosmogonia biblică și teoriile științifice.

De Pr. I. Firca.

(Continuare)

5. Variabilitatea teoriilor științifice.

Indepărtarea voluntară și tendențioasă, ori mai adesea fără voe dela metodele specifice științelor pozitive, are drept rezultat faptul că multe din concluziile lor, pe baza cărora lumea de azi își construiește sistemul de înțelegere al realității, să nu fie adevăruri sigure, ci numai explicații subiective ale unor oameni de știință, de cari aceștia au nevoie pentru a clasa sistematic, într-o înălțuire logică un ansamblu de legi și fenomene cunoscute, spre a putea explica pe baza acestei formulări, numită *ipoteză*, fie cauzele cari determină raporturile prinse în legi, fie rațiunea devenirii unor fenomene încă neprecizate.

O categorie de ipoteze, cari cuprind o sumă de fenomene împreună cu explicațiile lor și pe baza cărora pot fi făcute măsurători exacte, iar explicațiile legate logic pe baza principiului cauzalității conduc înspre lămurirea unor probleme de ordin general, formează o *teorie*¹⁾.

Ipoteza arată numai calitativ un fenomen, pe când teoria îl măsoară și cantitativ²⁾. Aceste două noțiuni nu sunt identice dar în semnificația lor în lumea specialiștilor, cum sunt cele mai adesea în știința popularizată. Și majoritatea teoriilor formulate în știință nu sunt altceva — după criteriul de distincție pomenit — decât simple ipoteze sau presupuneri, întrucât nu oferă nici un element măsurabil.

Teoria este mai apropiată de adevăr decât ipoteza, fără a fi însă adevărul însuși. Ea se găsește cam la jumătatea drumului străbătut de procesul ipoteză-lege. Pentru a se transforma în certitudine științifică, teoria trebuie verificată prin numeroase experiențe, care dacă îi confirmă principiile stipulate ipotetic în ea, o ridică la rangul de adevăr incontestat, ce poate fi formulat ca *lege*. În multe cazuri diferitele teorii au putut fi verificate experimental și s'a transformat în adevăruri evidente. Dar cele mai adesea au rămas în afară de orice posibilitate de demonstrare experimentală.

Oricum ar fi, rolul ipotezelor și al teoriilor e foarte mare pentru progresul științelor³⁾. O ipoteză sau o teorie odată formulată, pentru a lega fenomenele între ele într-o explicație provizorie, ajută la mersul înainte în cucerirea ade-

vărului științific⁴⁾, căci aplicându-se în diferite domenii face necesare și sugerează o sumă de observații și de experiențe, contribuie apoi la o verificare prin prisma nouilor supoziții a unor date sau enunțări mai vechi, rezultând din acest proces de confruntare o mulțime de foloase pentru știință, noi metode de experiență, de punere la punct sau perfecționare a celor vechi, noi ipoteze etc. Și dacă o ipoteză rămâne în știință numai atât timp cât poate explica mai mulțumitor ca oricare alta anumite fenomene, iar când nu mai poate îndeplini această funcțiune e părăsită în favoarea alteia noi, experiențele ce au fost inspirate din ea rămân însă câștiguri definitive în patrimoniul științific. În acest sens, marele chimist englez *Sir William Ramsay* a afirmat că „imaginația a avut foloasele ei și dacă ideile nu ar fi mers înaintea cercetărilor, mic de tot ar fi fost progresul făcut până azi⁵⁾.”

Dar dacă teoriile științifice, (oricât de seducătoare ar fi unele), nu sunt totdeauna expresia realității, urmează că atât cât ele nu ies din câmpul ipotezelor ar fi o greșală de ordin științific să le acordăm deplină încredere și să le privim ca adevăruri incontestabile, mai ales acelea din care ar face cineva armă contra cărților sfinte⁶⁾. Ceeace din nefericire se întâmplă adesea în rândurile celor ce fac „știință cu tendințe”, cu tendințe anticreștine și antispiritualiste, cari confundă ipoteza cu realitatea și iau ca fapte pozitive ipotezele proprii sau ale celor ce militează în același sens.

Impotriva unor asemenea tendințe de extrinsecism științific a spus marele fiziolog francez, om de știință pozitivă și deschizător de drumuri noi, *Claude Bernard*, că: „Teoriile și adevărurile științifice, nefiind adevărul nestrămutat, trebuie să fi totdeauna gata să le părăsești, să le modifice, de îndată ce ele nu mai reprezintă adevărul”.

Aceeași afirmație a făcut-o și fostul profesor de Chimie anorganică dela Facultatea de Științe din București, *G. G. Longinescu*: „Trebuie să spunem că ipoteza nu e adevărul în sine; ipoteza e numai un mijloc pentru căutarea adevărului. Pe când o ipoteză se poate schimba, adevărul rămâne același. Nu poate fi vorba de ipoteză adevărată; o ipoteză poate fi numai folositoare sau nu⁷⁾”.

Conchidem cu *Garrigou-Lagrange*: „Teoriile trebuie să interpreteze faptele și nu să le suprimă⁸⁾”, să se mențină adică exclusiv în domeniul realității.

(Urmează)

1) Vezi Istrati-Longinescu, op. cit. p. 121.

2) Ibidem, p. 121.

3) Cf. M. Lavaud de Lestrade: „*Accord de la Science avec le premier chapitre de la Genèse*”. Paris 1885; p. 17; Cf. Istrati-Longinescu, op. cit. p. 106.

4) Ibidem.

5) La Istrati-Longinescu, op. cit. p. 17.

6) Cf. Lavaud de Lestrade, op. cit. p. 17.

7) Istrati-Longinescu, curs cit. p. 106.

8) Garrigou-Lagrange: „*Dieu*” p. 140, ap. Todoran op. cit. p. 81.

La telegrama pe care Prea Sfințitul Părinte Episcop Vasile a trimis-o în numele eparhiei din prilejul Anului Nou Majestății Sale Regelui nostru Carol II, Majestatea Sa a binevoit a răspunde cu următoarea telegramă:

București, Palatul Regal 41264

Mulțumesc călduros Prea Sfinției Tale pentru frumoasele și caldele urări ce mi le trimiteți de anul nou din partea eparhiei Caransebeșului și a Păstorului ei La mulți ani Sănătate

CAROL R.

ȘTIRI

Biserica și împrumutul de înzestrare a Armatei. Salariații eparhiei Caransebeșului convinși de marea importanță ce are Armata în opera de apărare și întărire a Patriei, a subscris salarul său pe o lună în bonuri pentru înzestrarea Armatei. Această contribuție împreună cu cea a Consiliului eparhial se cifrează la suma de aproape un milion și jumătate Lei.

Manifestație bisericească în Anina. Mare praznic bisericesc a avut ziua întâia a ss. sărbători ale Nașterii Domnului parohia noastră din Anina: s'au cununat opt perechi funcționari — fruntași și conducătorii muncitorilor. Nași au fost Doamna și Domnul *Vasile Poboran*, director al minelor. Aceste prime cununii în biserică nouă din Anina, asistate până la refuz de mulțimea credincioșilor prezenți, au impus deopotrivă în ochii parohienilor cât și în acei ai străinilor. Sunt în același timp început de realizare fericită a Bisericii vii a lui Hristos — după cuvântul arhieresc, rostit la sfințirea bisericii „...să însușim cu duhul credinței noastre zidurile reci de piatră ale bisericii”. Sub impresia acestei manifestări, la care din nou se remarcă prezența grijulie a distinsului director V. Poboran — alți 16 muncitori s'au anunțat pentru cununare. Laudă conducătorilor bisericii din Anina! Laudă harnicului preot Marcu Bănescu!

Impresionantă manifestație au făcut preoții din protopiatul Caransebeș Joi în 4 Ianuarie a. c. Prea Onoratului protopresbiter iconom-stavrofor R. G. Ancușa din prilejul binemeritatei distincții de care a fost împărtășit cu prilejul Sfințelilor Serbători. Omagiul dragostei și devotamentului lor l-a tălmăcit preotul Isaia Suru, admin. protopopesc, la ceea ce păr. consilier Ancușa a răspuns adânc mișcat, mulțumind totodată pentru gestul frumos al preoților.

Concert religios în Silha. Preotul Victor Popoviciu din Silha a aranjat în ziua doua a Crăciunului cu concursul asociației corului bisericesc „Sf. Gheorghe” un binereușit concert compus din coruri, colinde și declamări de poezii religioase. A luat parte un numeros public din Silha, Coșteiu și chiar din Logoji.

Mulțumită publică. În numele credincioșilor din Oravița-română și pe această cale aduc mulțumiri d-lor Mihail Chiteală, șeful Poliției și Constantin Săulescu se-

cretar al poliției din Oravița pentru darul făcut sfintei noastre biserici: o cruce și o candelă în valoare de 1000 Lei, cumpărate la librăria diecezană. *Cornel Jurca*, preot.

A apărut: Calendar Bisericesc al eparhiei Caransebeș, pentru părete pe anul 1940. Tip. pe hârtie velină și bogat ilustrat. Prețul 5 lei exemplarul. La comenzi de 50 exemplare se acordă rabat.

Concurs

În baza ordinului Venerabilului Consiliu Eparhial Nr. 3214 B. ex 1939 din 20 Maiu, se publică concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană” pentru postul de preot la parohia I-a de clasa II-a din comuna **Greoni** protopresbiteratul Oravița, devenită vacantă pe urma pensionării preotului George Popa.

I. Beneficii.

1. Sesiunea parohială în extindere de 32 jugăre.
2. Birul parohial uzitat.
3. Veniturile stolare uzitate.
4. Ne fiind casă parohială de locuință se va îngrij alesul preot.

II. Indatoriri.

Preotul ales este obligat a-și împlini toate datorințele preotești și pastorale, a predica regulat în fiecare Duminică și sărbătoare și a catehiza la școala primară, fără nici o altă renumerație.

Toate impozitele după beneficiile de mai sus cad în sarcina preotului ales,

Cei ce doresc să ocupe acest post, întrucât vor avea cvalificațiunea cerută pentru parohii de clasa II-a precum și binecuvântarea P. S. S. Episcopului diecezan, să-și înainteze cererile, adresate consiliului parohial ort. rom. din Greoni prin Prea On. Oficiu protopopesc a Oraviței.

Reflectanții se vor prezenta, pe lângă prealabila încunoștințare a Prea On. Domn protopresbiter tractual, în vre-o Duminică sau sărbătoare în sfânta biserică, spre a-și arăta dexteritatea în cântare, tipic și oratorie, însă nicidecum în ziua de alegere.

Greoni, din ședința consiliului parohial ținută la 9 Iulie 1939.

Preșepinte.	L. S.	Secretar:
<i>Ioan Lupinca</i>		<i>Adam Boțoc</i>
adm. paroh.		

În conțelegere cu Oficiul protopopesc.
Greoni la 26 Iulie 1839.

Virgil Musta
protopop.

3-3

Smirnă kgr. à 270 lei
Tămâie (lacrimă) „ „ 230 „